

Utbildningsinspektion i Kyrkheddinge skola, förskoleklass och grundskola årskurs 1–5

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan	2
Sammanfattande bedömning	2
Bedömning av resultaten	3
Bedömning av genomförandet	3
Bedömning av förutsättningarna	7

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Kyrkheddinge skola den 27 och den 28 februari 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen avser att visa hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats ([www.skolverket.se/ Inspektion](http://www.skolverket.se/Inspektion)).

Kommunen har ansvar för att de brister inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket inom tre månader vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från Staffanstorps kommun och Kyrkheddinge skola dels den information som samlats in under besöket. Rapporten grundas även på annan information om kommunen och skolan från exempelvis Skolverkets nationella uppföljningssystem.

I Kyrkheddinge skola intervjuades elever, lärare, rektorn samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i samtliga årskurser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Kyrkheddinge skola	Antal elever
Skolbarnsomsorg	30
Förskoleklass	6
Grundskola	72

Skolans lokaler är byggda i början av 1900-talet och är renoverade i omgångar under senare år. Utomhusmiljön är fin och stimulerande. Undervisningen i slöjd och idrott genomförs på en annan skola i kommunen. Personalen och eleverna är indelade i tre arbetslag och undervisningen i dessa arbetslag är i viss utsträckning åldersintegrerad. Elevantalet på skolan har minskat under det senaste året, bland annat på grund av att eleverna i årskurs 6 har flyttats till andra skolor.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Kyrkheddinge skola och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga skolförfattningar.

Inspektörerna bedömer att Kyrkheddinge skola i flera avseenden har goda förutsättningar att erbjuda eleverna en bra miljö för utveckling och lärande. Klimatet mellan eleverna är i huvudsak gott men det förekommer ibland kränkningar och konflikter och skolan bör fortsätta och intensifiera sina insatser för att motverka detta. Den fysiska miljön är trivsamt och arbetsron i undervisningen är oftast god. Arbetssätten är varierade med temaövergripande undervisning, fokus på skönlitterär läsning och "äventyrspedagogik" i skolans omgivningar. Behöriga lärare, små klasser och åldersintegrerad undervisning ger goda möjligheter till individualisering och stöd. Kursplanernas och läroplanens styrande verkan på innehållet i utbildningen bör dock öka och kontinuiteten i elevernas lärande från årskurs 1 till 9 bör uppmärksammas genom ökat samarbete med de skolor där eleverna fortsätter i årskurs 6. Kvalitets- och utvecklingsarbetet behöver stärkas och inriktas mot de nationella målen och kraven.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Eleverna ges inte möjlighet att nå målen i hem- och konsumentkunskap och teknik (2 kap. 6 § grundskoleförordningen och kursplanerna).
- Skolans kvalitetsredovisning är inte i alla delar i enlighet med förordningen (3 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet).
- Skolans timplan motsvarar inte den verkliga fördelningen av antalet timmar för ämnen, ämnesgrupper och elevens val (2 kap. 3 § grundskoleförordningen).

Inspektörerna bedömer att det finns behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden.

- Samverkan mellan Kyrkheddinge skola och mottagande skola, där eleverna fortsätter i årskurs 6, bör stärkas. Motsvarande gäller skolans samverkan med förskolan.
- Skolan bör verka för att läroplans- och kursplanemålen i högre utsträckning blir styrande för planering, genomförande och utvärdering av undervisningen.
- Skolan bör systematiskt följa upp och utvärdera elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen.
- Rektorn bör, i samverkan med personalen, fortsätta verka för att kvalitets- och utvecklingsarbetet på skolan stärks.
- Skolan bör se till att eleverna i större utsträckning får kännedom om målen för utbildningen och utarbeta en strategi för hur elevernas inflytande skall öka i takt med ålder och mognad.
- Arbetet mot kränkande behandling bör intensifieras.

Bedömning av resultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt de nationella målen för lärandet särskilt angivna i skollagen, läroplanen de nationella kursplanerna och programmålen.

Skolan gör inte kartläggningar av elevernas upplevelser av skolmiljön. De intervjuade anger dock att klimatet på skolan på det stora hela är bra och att arbetsron i klassrummen ofta är god. Personalen menar att huvuddelen av eleverna har en tolerant inställning till varandras olikheter men att det i enstaka fall förekommer elever blir utfrysta eller på annat sätt kränkta. De intervjuade yngre barnen upplever sig ibland vara utsatta av de äldre och det har varit konflikter i någon klass.

Resultaten på de nationella ämnesproven i årskurs 5, vårterminen 2006 visar att någon enstaka elev inte nådde målen i svenska, engelska och matematik. Beträffande övriga ämnen saknas en samlad, dokumenterad bild av elevernas kunskapsutveckling.

Sammanfattning

Arbetsmiljön för eleverna på Kyrkheddinge skola framstår i huvudsak som god men det förekommer konflikter och kränkningar och arbetet för att komma till rätta med detta måste fortsätta (se vidare under nästa avsnitt.). Skolan bör systematiskt följa upp och utvärdera elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen.

Bedömning av genomförandet

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet, innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen, individanpassning och stöd, utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning, kvalitetssäkring och förbättringsarbete, skolledning och intern kommunikation.

Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanen och i andra författningar för respektive skolform

Arbetsmiljö och delaktighet

Från och med den 1 april 2006 råder ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (SFS 2006:67). Den nya lagens ändamål är att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Kommunen/huvudmannen är skyldig att bedriva ett mål-inriktat arbete för att främja dessa ändamål och se till att det upprättas en likabehandlingsplan i varje skola och förskola. I det målinriktade arbetet ingår även att vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för trakasserier och annan kränkande behandling liksom att vid behov utreda omständigheterna och i förekommande fall vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar. I planen skall åtgärder redovisas och den skall följas upp varje år. Se vidare Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2007:7).

På skolan pågår ett förebyggande arbete mot kränkande behandling. Detta sker bl.a. genom den kommunövergripande satsningen på social och emotionell träning (SET) som är schemalagd. Det finns vidare ett antimobbningsteam och kamrattstödare. Skolpersonal vistas ute på rasterna tillsammans med eleverna. Personalen har under en längre tid, bland annat med hjälp av samarbetsövningar, försökt att komma till rätta med de motsättningar som förekommer mellan vissa elever.

Skolan hade vid besöket ingen gällande likabehandlingsplan även om ett utkast fanns. Ansvar att se till att det finns en likabehandlingsplan ligger i dag på Staffanstorps kommun eftersom ingen delegation har skett till de enskilda verksamheterna.

Inspektörerna gör sammantaget följande bedömning: Skollagen stadgar att alla som verkar inom skolan aktivt skall motverka alla former av kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Den nya lagen mot diskriminering och annan kränkande behandling innebär "nolltolerans" mot alla former av kränkningar och enligt förordningen om kvalitetsredovisning skall kvalitetsredovisningar avseende 2007 och framåt, redovisas uppföljningar och utvärderingar av likabehandlingsplanen. Kyrkheddinge skola bör mot denna bakgrund fortsätta och intensifiera arbetet mot de kränkningar som förekommer på skolan. En likabehandlingsplan måste också snarast färdigställas. De förebyggande åtgärder som beskrivs i denna bör vara konkreta och utgå från en aktuell kartläggning av verksamhetens behov (beträffande likabehandlingsplanen, se vidare kommunrapporten).

Skollagen uttalar att verksamheten i skolan skall utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och läroplanen anger att eleverna skall utöva ett reellt inflytande över innehåll och arbetssätt i undervisningen. Detta inflytande skall öka i takt med ålder och mognad. I klasserna på Kyrkheddinge skola finns klassråd och på skolan finns ett elevråd. Elevrådet har bl.a. behandlat ordningsreglerna, utkastet till likabehandlingsplanen och situationen på skolbussarna.

Eleverna kan ibland påverka undervisningens innehåll, till exempel vad gäller val av temaarbete. Genom att man arbetar med så kallade arbetsscheman, påverkar eleverna själva tidpunkten för när de vill arbeta med sina uppgifter.

Lärarna menar att eleverna i de lägre årskurserna i större utsträckning än de äldre utövar inflytande över undervisningen. Enligt intervjuerna är elevernas kännedom om målen för utbildningen liten.

Inspektörerna bedömer att eleverna ges tillfälle till inflytande men att man bör sträva mot att eleverna i takt med ålder och mognad utövar ett allt större inflytande över sin utbildning. I detta sammanhang är det av vikt att elevernas kännedom om de utbildningens mål ökar.

Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen

I undervisningen fokuseras ämnena matematik och svenska. Också i de individuella utvecklingsplanerna uppmärksammas huvudsakligen dessa ämnen samt elevens sociala utveckling. Läsningen är prioriterad och skönlitteratur används ofta i undervisningen. Personalen har bearbetat de nationella kursplanerna med mål för årskurs 3 och 5 i svenska, engelska och matematik. Tidigare gjorda bearbetningar i övriga ämnen används inte i någon större utsträckning. Lärarna i utgår i viss mån från de nationella kursplanerna när de planerar och genomför undervisningen i de samhällsorienterande ämnena, vilket inte alltid är fallet vad gäller de naturorienterande ämnena (beträffande undervisningen i hem- och konsumentkunskap och teknik, se nästa avsnitt).

Inspektörerna bedömer mot denna bakgrund att de nationella målen i högre grad bör styra undervisningens innehåll och genomförande.

Skolans och lärarnas samverkan med de skolor dit eleverna fortsätter i årskurs 6 saknar systematik vad gäller elevernas långsiktiga lärande och utveckling. Samma situation gäller delvis skolans och förskolans samverkan. Dessa förhållanden bör förbättras.

Undervisningen framstår som varierad. I de högre klasserna använder man t.ex. ”äventyrspedagogik” som en metod i undervisningen. Utemiljön är här utgångspunkten och eleverna utforskar samband i naturen i åldersblandade grupper. Ämnesövergripande teman genomförs i alla årskurser med jämna mellanrum.

Individualisering och särskilt stöd

Möjligheterna att individualisera undervisningen är goda på skolan bland annat genom de små och åldersblandade klasserna. För de äldre eleverna anordnas också läxhjälp efter skoldagens slut.

Skolan har en speciallärare som idag tar emot 16 elever för enskild undervisning i matematik och svenska. Det finns möjlighet för eleverna att få stöd av specialläraren också i övriga ämnen. Många elever uppskattar att få sin undervisning i speciallärarens rum, dock vill inte alla elever lämna den ordinarie undervisningssituationen. Specialläraren arbetar med rådgivning till ordinarie lärare men är inte delaktig i undervisningen i klassrummen. Specialläraren upprättar tillsammans med föräldrar och elever åtgärdsprogrammen för samtliga elever i behov av särskilt stöd.

Sammantaget bedömer inspektörerna att förutsättningarna för att individualisera undervisningen och tillgodose elevers behov av särskilt stöd, är goda på skolan. Det kan dock finnas skäl för skolan att överväga om stödsatserna i större utsträckning kan ske i den ordinarie undervisningssituationen.

Kvalitetsarbete och ledning

Enligt läroplanen måste skolans verksamhet utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Rektorn har i författningarna ett tydligt uppdrag, att tillsammans med personalen, driva detta utvecklingsarbete.

De utvecklingsinsatser som under senare år har genomförts på Kyrkheddinge skola har kopplats till kompetensutveckling kring olika pedagogiska metoder. Personalen och rektorn är eniga om att man på skolan i för liten utsträckning diskuterar pedagogiska frågor utifrån målen i t.ex. läroplanen. Rektorn anser att läroplanens och kursplanernas förankring i verksamheten behöver öka och hade vid besöket planerat två studiedagar kring detta tema.

På Kyrkheddinge skola förekommer sporadiskt och i några sammanhang elev- och föräldrautvärderingar och personalen utvärderar verksamheten någon gång per år. Inspektörerna bedömer att utvärderingar behöver göras i fler avseenden, mer regelbundet och med en tydligare koppling till de nationella målen. T.ex. bör de mål som skolan formulerat i arbetsplanen, på ett tydligare sätt utvärderas och bedömas och som framgår av föregående avsnitt, bör elevernas kunskapsutveckling i alla ämnen och i förhållande till läroplanens mål systematiskt följas upp och bedömas. På detta sätt skulle skolan få en bättre underbyggd bild av verksamhetens måluppfyllelse och därmed kunna vidta adekvata åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen där det behövs.

Som ett led i denna kontinuerliga uppföljning och utvärdering av verksamheten skall en skola årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning. Den skall innehålla en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Syftet med redovisningen är dels att främja kvalitetsarbetet, dels att ge t.ex. föräldrar och andra information om verksamheten. Kyrkheddinge skolas kvalitetsredovisning avser kalenderåret 2005 och tar upp nationella mål kring normer och värden, elevernas ansvar och inflytande samt skola och hem. Redovisningen, som bygger på ganska svepande beskrivningar av skolans resultat, saknar i stor utsträckning bedömningar av skolans måluppfyllelse. Redovisningen uppfattas inte av personalen som ett aktivt redskap i utvecklingsarbetet och var inte känd t.ex. för intervjuade föräldrar i skolans föräldraråd och Hem och skola-förening.

Det åligger enligt skollagen rektorn att hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet i skolan och att verka för att utbildningen utvecklas. Rektorn på Kyrkheddinge skola, som började sin anställning under innevarande läsår, har därutöver ledningsansvar för två förskolor i området. Rektorn har, i vart fall med tanke på vad som kan krävas efter så kort anställning, fått insikt i skolans förhållanden och resultat och har idéer om hur verksamheten kan utvecklas ytterligare.

Sammantaget bedömer inspektörerna att det kvalitets- och utvecklingsarbete som satts i gång på skolan bör fullföljas. I detta arbete har rektorn ett tydligt uppdrag enligt författningarna. Kvalitetsredovisningen måste innehålla bedömningar av måluppfyllelsen i förhållande till de nationella målen.

Sammanfattning

De nationella målen bör i högre grad styra undervisningens innehåll. Elevernas kännedom om målen för undervisningen bör öka och skolan bör utveckla en strategi för hur elevernas inflytande skall öka med ålder och mognad.

Samverkan kring elevernas långsiktiga lärande med de skolor som tar emot eleverna i årskurs 6 behöver förbättras. Motsvarande gäller samverkan med förskolan kring barnets tidiga lärande.

Det kvalitets- och utvecklingsarbete som satts igång på skolan bör fullföljas. Kvalitetsredovisningen saknar bedömningar av måluppfyllelsen i förhållande till de nationella målen.

Kyrkheddinge skola bör intensifiera sitt arbete mot kränkande behandling och för att motverka konflikter mellan eleverna.

Förutsättningarna för att individualisera undervisningen och tillgodose elevers behov av särskilt stöd är goda.

Bedömning av förutsättningarna

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen; tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildningen, personalens kompetens samt tillgång till läromedel, pedagogiska material och utrustning. Nationella bestämmelser finns bl.a. i skollagen.

Skolans lärare och fritidspedagoger är erfarna och har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Enligt grundskoleförordningen fattas beslut om fördelning av antalet timmar för ämnen, ämnesgrupper, språkval och elevens val av styrelsen för skolan efter förslag av rektorn. Det finns en timplan för Kyrkheddinge skola som dock inte längre motsvaras av de verkliga förhållandena. Ett aktuellt beslut om hur undervisningstimmarerna skall fördelas måste snarast fattas.

Undervisningen i teknik och hem- och konsumentkunskap har inte sådan omfattning och sådant innehåll att eleverna har förutsättningar att nå målen för årskurs 5.

Sammanfattning

Skolan har erfarna och behöriga lärare. Undervisningen i teknik och hem- och konsumentkunskap har inte sådan omfattning och sådant innehåll att eleverna har förutsättningar att nå målen för årskurs 5. Ett aktuellt beslut om hur undervisningstimmarerna skall fördelas måste snarast fattas.

Datum	Ort
2007-06-13	Lund

Helene Roslund
Lennart Hansson